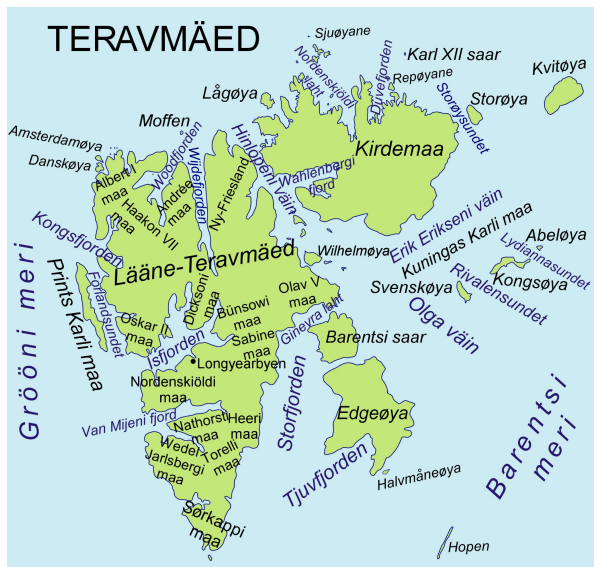

JAHEDAD MAASTIKUD

ESITLUS

SVALBARDI SAARESTIK

Koosneb üheksast peamisest saarest:

- Teravmäed (endine Lääne-Teravmäed),
- Kirdemaa,
- Edge'i saar,
- Barentsi saar,
- Prins Karls Foreland,
- Kviti saar (Gillesi maa),
- Kong Karlsi maa (Wiche'i saared),
- Bjørni (Karusaar)
- Hopen.

Svalbardi kogupindala on 62 700 km².

Suurima saare Teravmägede pindala on 39 044 km².

TERAVMÄGEDE AVASTAMINE

Islandi annaalide järgi avastati Svalbard aastal 1194,

See jäi maailmale tundmatuks kuni Hollandi maadeuurijate Willem Barentsi ja Jacob van Heemskercki taasavastamiseni 1596.

Pärast seda saabusid saarele Hollandi, Inglise, Prantsuse, Hansa, Taani ja Norra ja Vene vaalapüüdjad,

SVALBARDI JAGAMINE

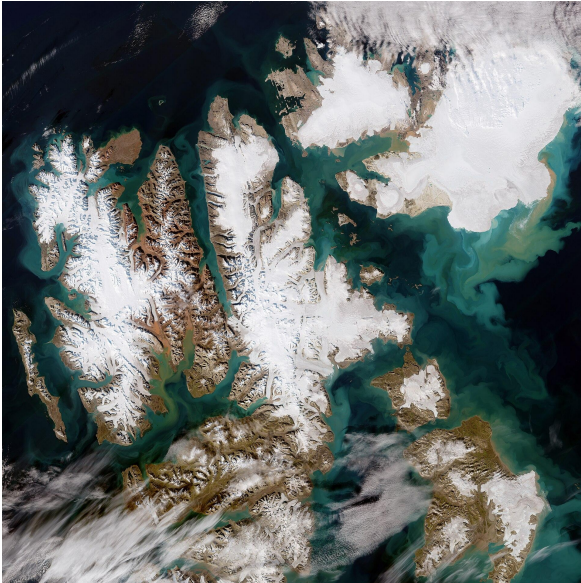
Tülid vaalapüügiõiguste pärast viisid ranniku jagamiseni.

Pärast vaalapüügi vähenemist 19. sajandil keskendus saarestik söetööstusele.

1920. aasta Pariisi rahukonverentsil allkirjastati Svalbardi pakt. Svalbard läks Norra riigi alla, aga seejuures oli kõigil pakti allkirjastanud riikidel õigus sealsetele maavaradele.

Saartele ei tohi viia relvastust ning kõigil on võrdne õigus saarestikus elada.

KLIIMAMUUTUSED

- Svalbardi temperatuurimuutused on maailmas ühed suurimad.
- Svalbardi keskmine temperatuur on alates 1971. aastast tõusnud 4 °C.
- Talvine keskmine temperatuur on tõusnud 7,3 °C.

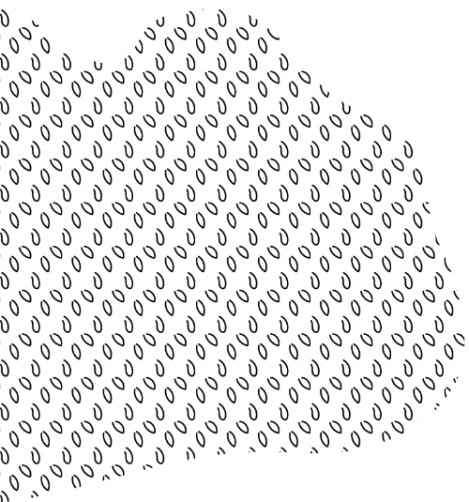

HUVITAVAD FAKTID

- 2008. aastal ehitati Teravmägedele seemnepank.
- Teravmägede surnuaias on mõned sajandivanused kehad, kust võib endiselt leida kuulsa Hispaania gripi viirust.
- Saarestikus on keelatud traditsioonilised kirstumatused.

Külasta näitust ja vasta küsimustele:

- Missugune on Teravmägede maastik?
- Millega tegelevad sealsed inimesed?
- Missuguseid erinevaid tegevusalasid sa piltidelt leiad?
- Missuguseid keskkonnamõjumärke sa piltide järgi tuvastada oskad?
- Missugused pildid sind kõnetasid ja miks?
- Missuguse emotsiooni näituse külastus tekitas?
- Kirjuta siia kõik küsimused, mis sul näitust külastades tekivad.

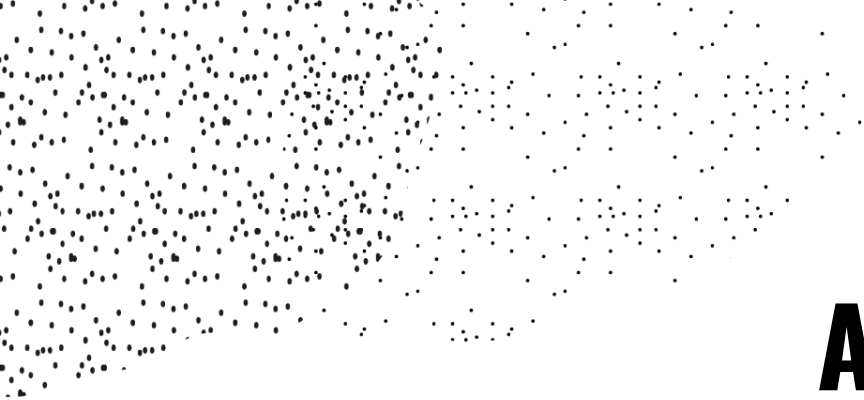
Tulevikutsenaariumi koostamine

Ühel näituse piltidest oli kujutatud noor neiu. Mõelge, mis võiks tema nimi ja vanus olla, ning visualiseerige tema elu 25 aasta pärast. Visualiseerides mõelge järgnevatele küsimustele.

- 1. Missuguses keskkonnas ta elab? Kuidas on Teravmäed muutunud?**
- 2. Missugune on tema töö?**
- 3. Missugune on tema üldine elukvaliteet, eluga rahulolu?**
- 4. Kust tuleb toit tema lauale?**
- 5. Kust saab ta energiat?**
- 6. Missugune on tema kodu?**

Tulevikutsenaariumi loomiseks võite julgelt otsida inspiratsiooni internetist, nt Youtube'i videod, mis kirjeldavad elu Teravmägedel (<https://youtu.be/fMqm-bCO4Ec>), või [Guardiani artikkel](#), mis kirjeldab, missugune mõju on kliima soojenemisel inimeste igapäevaelule.

Tulevikutsenaariumi võite vormistada mõistekaardi, joonistuse, luuletuse vm loomingulise vahendi abil.

AITÄH!

MAAILMAKOOL.EE

estdev

Tunnikava loodi ühe osana projektist „1Planet4All“, mida kaasrahastavad Euroopa Komisjon ja Eesti Arengukoostöö keskus (ESTDEV). Sisu eest vastutab ainuisikuliselt MTÜ Mondo ja see ei kajasta tingimata Euroopa Liidu seisukohti.